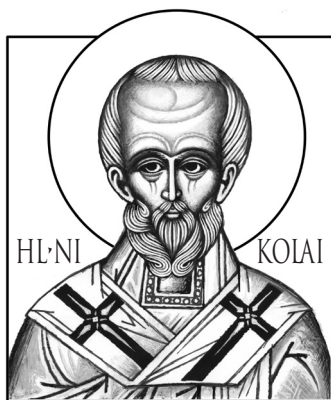

BØNN I STORFASTEN
AV HELLIGE
EFRAIM SYREREN

Herre og Hersker
over mitt liv!
Gi meg ikke
likegyldighetens,
mismodets,
maktlystens eller
skravlingens ånd!

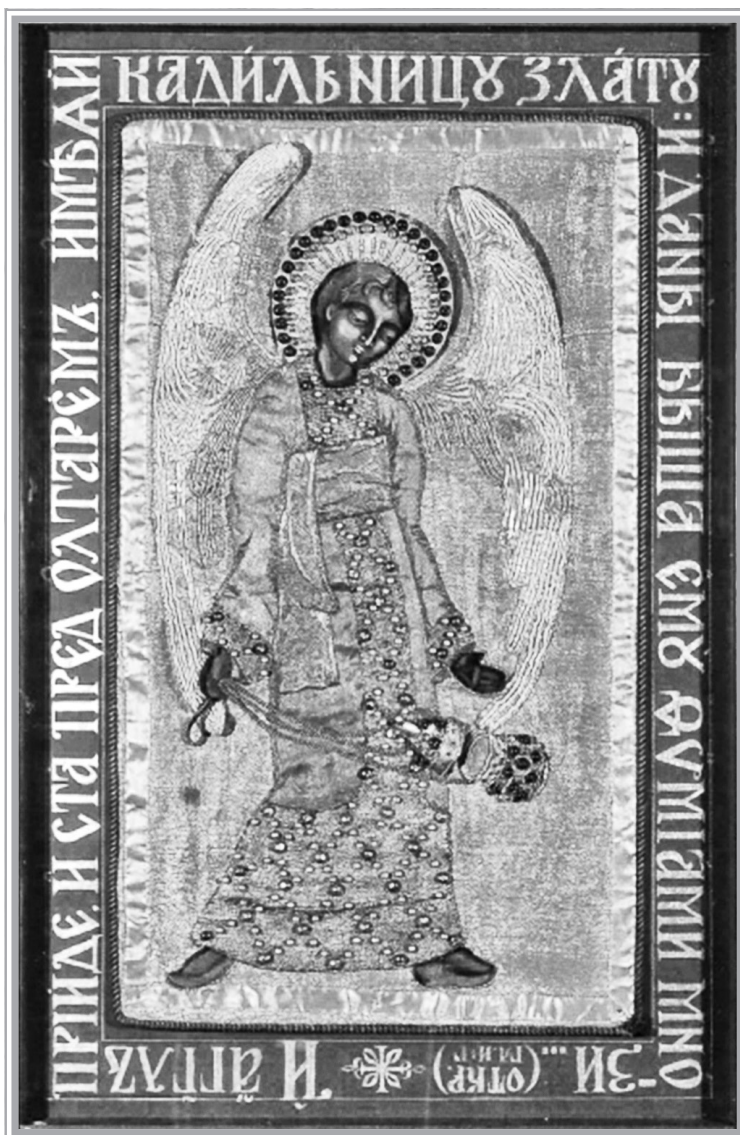
Men gi meg,
Din tjener,
kyskhets,
ydmykhetens,
tålmodighetens og
kjærlighetens ånd.

Herre og Konge!
La meg se
mine egne synder og
ikke dømme min bror,
for Du er velsignet
i all evighet. Amen!

Nº 1
2017

HELLIGE NIKOLAI MENIGHETS BLAD

IKON BRODERT AV HL. MODER MARIA (SKOBTSOVA) AV PARIS.

«Nå tjener de himmelske makter usynlig sammen med oss.
For se, ærens konge stiger inn! Se, det mystiske offer bæres
fullbyrdet i triumf. Med tro og kjærlighet la oss stige frem
for å få del i evig liv. Halleluja, halleluja, halleluja.»

Hymne i De Forutviede Gavers Liturgi.

Hellige Nikolai kirke Tvetenveien 13, 0661 Oslo ♦ facebook: <https://www.facebook.com.groups/HelligeNikolai/>
<http://www.ortodoks.com> ♦ postgironr.: 0532 1267426 ♦ IBAN: NO91 bankkontonr.: 2050.03.19357 SWIFT: DNBANOKK
 Forstander: Arkimandritt Johannes ♦ mob.: 472 71 396 ♦ e-post-adresse: fader.johannes@ortodoks.org

ADRESSER & TELEFONNUMMER

hierodiakon: fader Serafim, mob. 934 39 016

leser: Ronald Worley

Menighetsråd: f. Johannes (formann),
 f. Serafim, Torstein Theodor Tollefsen,
 Vera Piatrova, Zorica Ranisavljevic,
 Toska Struksnes, Thomas Såheim.

Revisjonskommisjonen:

Inger-Johanne Nilssen,
 Radinka Nikolovska og Zaid Kaleab.
Medlemsavgift (frivillig): kr.500,-

Hellige Trifon Skita; mob.: 472 71 396
 Hl. Trifon forlag og Tidsskriftene «Tabor»
 og «Ortodoks Røst», www.ortodoks.org
www.klosterprodukter.com
facebook.com/trifonkloster

KIRKEFORENINGER OG MENIGHETER:***St. Georg i Neiden**

St. Georgs ortodokse kapell i Neiden
 starost: Oiva Jarva

***Maria Bebudelse i Bergen**

Gudstjenestested:
 St. Sunniva på Florida.
 Starost: Sturla Olsen, tlf.: 56 33 09 05
 konto: 5233.05.01006
 hjemmeside: www.ortodoksibergen.no

***Kristi Forklarelse i Rogaland**

Starost: –
 / konto: 3265.11.10407
 Hl. Martyr Elisabets kapell
 Adresse: Daleveien 3, Sandnes
 hjemmeside: <http://ortodoksstavanger.no/>

***Kristi Frembærelse i Tempelet i Bodo**

Lonni Lepp, e-post: lonnilep@online.no
 Martinus Hauglid:
 e-post: martinus.hauglid@gmail.com

***Johnsegarden i Sogn og Fjordane**

Inger Johanne Enger, 6977 Bygstad
 Leser: Asbjørn Olav Flåm, tlf. 57 71 69 00
 e-post: kboklade@online.no
 Hl. apost. Johannes Teologens kapell

Gravplass: Helgøya kirkegård

Det Ortodokse Kirkeakademiet i Oslo:

fader Johannes mob.: 472 71 396

NKR representant: fader Johannes

NTSF representant: f. Johannes

Forum for Ortodoks Kirkesang:

«De myrrabærende kvinners» forening:

Kontakt: Janette Khoury
 kontonr.: 2050 29 66945

Ikonmaler: Ove N. Svele, tlf. 22 63 06 09
 e-post: ograsve@gmail.com

Nikolaifondet: gironr. 0540 0752704

***Hl. Nikolai-kapellet på Majorstuen:**

Kontakt: f. Johannes

Menighetsbladet: Redaktør f. Johannes
 Teknisk/lay-out medarbeider: Ove N. Svele
 Korrektur: Peter Svele

GUDSTJENESTER

DEN GUDDOMMELIGE LITURGI ► søndager kl.11:00, ukedager kl.10:00.
 Liturgi på norsk 1. og 3. sønd. i mnd. / kirkeslavisk og norsk 2. og 4. sønd. i mnd.

<i>sivil dato</i>	<i>ukedag &</i>	Gudstjenestene er åpne for alle, men kun ortodokse troende kan ta del i Nattverden. Husk fasten og forberedelsesbønnene! Skal du ta del i Nattverden, må du komme i god tid til kirken.
2015	klokkeslett	
4. mar.	lørd. kl. 10:00	Liturgi i Sandnes.(Daleveien 3)
5. mar.	sønd. kl. 11:00	Liturgi : Ortodoksiens seier. Торжество Православия
11. mar.	lørd. kl. 10:00	Liturgi på klosteret i Hurdal
12. mar.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Hl. Gregorios Palamas Св. Григорий Паламы
18. mar.	lørd. kl. 11:00	Liturgi i Bergen Sta Sunniva på Florida)
19. mar.	sønd. kl. 18:00	Liturgi. Korhyllingen.. Крестопоклонная
25. mar.	lørd. kl. 10:00	Liturgi i Sandnes (Daleveien 3)
26. mar.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Hl. Johannes av Stigen (Klimakos) Св. Иоанн Лествичник
1. apr.	lørd. kl. 11:00	Guds Moders Lovpris. Akathist. Акафист
2. apr.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Hl. Maria av Egypten св. Мария египтская
8. apr.	onsd. kl. 18:00	Vigilie : Herrens inntog i Jerusalem. Velsignelse av ”palmegrener”.
9. apr.	torsd. kl. 10:00	LITURGI. PALMESØNDAG. Вербное воскресенье
<i>Lidelsesuken – Den stille uke. – Стратная Неделя</i>		
13. apr.	torsd. kl. 11:00	Liturgi. Den store torsdag – Skjærtorsdag. Вел. Четверг
	kl. 18:00	Matutin med de 12 lidelsesevangelierne. Страстные Евангелии
14. apr.	fred. kl. 09:00	De kongel. timeb. Den store Fredag – Langfredag. Вел. Пятница
	kl. 13:00	Vesper med utbærelsen av Epitafiet. Вынос Плащаницы
	kl. 18:00	Matutin med Kristi grav klage og prosesjon med epitafiet ю Ход с плащаницы
15. apr.	lørd. kl. 10:00	Liturgi ved Kristi grav.- Den store Lørdag Вел. Суббота
	kl. 21:00	Åpen kirke. Lesning av Apostelgjerningene.
	kl. 23:00	Velsignelse av påskematenю Освещение пасхальной снеды
KRISTI HELLIGE PÅSKE! KRISTUS ER OPPSTANDEN! ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!		
	kl. 23:30	Midnattsgudstjeneste
	kl. 24:00	Prosesjon rund kirken.
16. apr.	sønd. kl. 00:00	Påskemorgen-gudstjeneste Заутреня с пасхальной литургией. Liturgi (etter liturgien er det mulig å være igjen i kirken og spise påskemat sammen)
22. apr.	lørd. kl. 10:00	Liturgi i Bergen (Sta Sunniva på Florida)
23. apr.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Antipaska.
25. apr.	tirsd. kl. 10:00	Parastos for de hensovn. Gledesdagen. Радоница с Панихидой.
29. apr.	lørd. kl. 11:00	Liturgi på klosteret i Hurdal
6. mai	onsd. kl. 10:00	Liturgi i Sandnes (Daleveien 3)
7. mai	sønd. kl. 11:00	Liturgi
13. mai	lørd. kl. 10:00	Liturgi i Bergen (Sta Sunniva på Florida)
14. mai	sønd. kl. 11:00	Liturgi
20. mai	lørd. kl. 10:00	Liturgi på klosteret i Hurdal
21. mai	sønd. kl. 11:00	Liturgi.
25. mai	torsd. kl. 11:00	Kisti Himmelfart. Вознесение Христово.
28. mai	sønd. kl. 11:00	Liturgi

EN ORTODOKS KRISTEN kan ta del i nattverden kun i en ortodoks kirke, og bør faste på onsdag og fredag, be sine bønner morgen og kveld fra bønneboken, tenne oljelampe eller vokslys og røkelse (på søndager og helligdager) foran ikonene, lese dagens tekst fra Bibelen og ta del i kirkens gudstjenester så ofte som mulig.

Воскресенье — это день Господень, приходите в церковь!

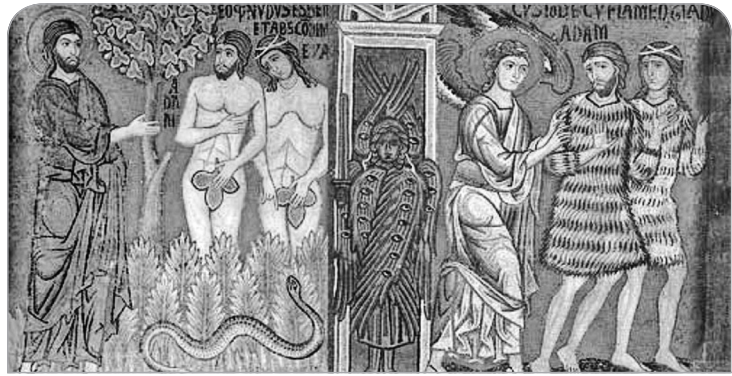
SØNDAG ER HERRENS DAG, GÅ I KIRKEN!

BØKER OG HEFTER TIL SALGS I KIRKEN:

- *Tito Colliander: Gresk-ortodoks tro og livssyn; 54 sider, kr.50,-
- *Erkebiskop Paavali: Vår tro; 88 sider, kr.150,-
- *Hl. Serafim av Sarov; 108 sider, kr.150,-
- *Epifanij den vise: Hl.Sergej frå Radonesh 48 sider, illustrert. kr.50,-
- *Stavropoulos: Detakere i guddommelig natur / Ortodoks lære om frelsen; 88 sider, kr.130,-
- *Ortodokse Røster i Nord I – en antologi ved f.Johannes red.); 155 sider, ill. kr.220,-
- *Den ortodokse kirkes guddommelige liturgier Faste og variable tekster til de tre liturgier; 208 s., innb. ill.; kr.298,-
- *Roma og Konstantinopel. En økumenisk konfrontasjon; 40 sider, kr.50,-
- *Ortodokse Røster i Nord II – en antologi ved f.Johannes red.); 111 sider, ill. kr.150,-
- *En munk fra Østkirken: Om Liturgien. kr.50,-
- *Filokalia v/ f.Johannes; 189 sider, kr.200,-
- *Tjetverikov: Optina-klosteret. kr.170,-
- *Ortodoks bønnebok f.Johannes (overs. ect.); 192 sider, kr.248,-
- *Hl. Trifon av Petsjenga; 104 sider, ill. kr.150,-
- *Gudstjenester, sakramenter og skikker i Den ortodokse kirke, 32 sider, kr. 40,-

ORD VED FASTENS BEGYNNELSE.

I dag er det en spesiell dag! Det er dagen for å legge bort all ondskap, og legge grunnen til godheten. I morgen begynner Den store og hellige fasten – en tid for å fordype seg i Guds vilje for oss og vårt liv, og en tid for å fordype seg i oss selv, kritisere og korrigere seg selv, en tid for renselse og styrkelse.

Fasten hjelper oss å avsløre hvem vi er og hva vi er, få klarhet i vår åndelige tilstand. Det er mange som spør seg: Hvorfor skal vi vel faste? Blir vi noe bedre i Guds øyne av den grunn? Men det er jo ikke Gud som har bruk for vår faste, det er for vår egen skyld vi faster. Og vi merker hvilken betydning fasten har. Straks vi starter, begynner hele vår organisme å protestere og vi finner på alskens unnskyldninger. Vi føler oss SÅ svimle og er så elendige... Det viser bare hvor ufrie vi er, avhengige av bekvemmelighet, godterier, underholdning – alt det vi vet at vi utmerket godt klarer oss uten, at vi slett ikke lider overlast ved å forsake det. Fasten avslører at vi egentlig er slaver av våre lyster og vaner og i særdeleshet av vår mage. Men fasten skal hjelpe oss å bli frie, slik at vi selv kan bestemme over vårt liv i villig lydighet mot Gud.

Vi trenger ikke tenke på alt som vi har av idealer og at det blir for

vanskelig å følge alle regler og tradisjoner. Alle kan starte med det helt enkle. Her er fem punkter:

- 1: Daglig å be hl. Efraim syrerens bønn som står i Bønneboka.
- 2: Daglig lese i Den hellige skrift slik som det er anvist i kirkekalenderen.
- 3: Hver kveld tenke over hvordan vi har brukt dagen som er gått.
- 4: Ta ivrig del i kirkens gudstjeneste og bønner.
- 5: Forberede seg med ekstra alvor og inderlighet til å ta del i Nattverden.

Sammen med måtehold i mat og drikke, samt underholdning vil dette kunne lede oss fremover og være gode virkemidler i kampen mot vår fiende, som er djevelen. For det er han som anstrenger seg så sterkt for å få oss til å tro at vi ikke har noe godt av fasten, og han bruker våre svakheter mot oss, men vi skal erkjenne våre svakheter og bekjenne dem for Gud, da tar vi våpenet som djevelen bruker mot oss, fra ham. Vi skal heller sette vår lit til Gud, Han som er vår styrke og vår frelse.

God fastetid!

f. Johannes

REFORMATION, PAPISE OG ORTODOKSI

* * *

“**A**LLER PROTESTANTER ER KRYPTO-PAPISTER!” Sådan formulerede en ortodoks, russisk teolog, Alexis Khomiakov, sig i 1846. «For nu at benytte algebraens præcise sprog: Hele Vesten kender kun ét datum: A. Hvad enten det har det positive fortegn, «plus», som hos romerne eller det negative fortegn, «minus», som hos protestanterne, så forbliver A'et det samme.»

Engelske Kallistos Ware indleder sin bog, «The Orthodox Church», fra 1963 med netop dette citat fra Khomiakov. Og han kommenterer Khomiakovs udsagn sådan: «Kristne i Vesten, romerkatolikker og protestanter, stiller almindeligvis de samme spørgsmål, selv om de måske ikke er enige om svarene. Men for Den Ortodokse Kirke er det ikke bare svarene, som er nogle andre; selve spørgsmålene er ikke de samme som i Vesten. I Vesten er det almindeligt at tænke på katolicisme og protestantisme som store modsætninger; men for den ortodokse fremtræder de som to sider af samme mønt. Khomiakov kalder paven for «den første protestant» og «den tyske rationalismes fader».

Protestanter og katolikker finder gerne Khomiakovs og Kallistos Ware's ord både misforståede og unødigt konfronterende. Det beror måske på, at deres betragtninger river tæppet væk under visse økumeniske drømmerier, som forudsætter, at alle kirkesamfund kan indlæses ét eller andet sted, til højre, til venstre eller midt på én og samme skala. Og som gerne forestiller sig Ortodoksien som en særligt kon-

servativ, lettere eksotisk, højreorienteret afart af katolicismen.

Men tænk nu, hvis Khomiakov og Ware har ret i, at protestantisme og katolicisme blot er to sider af samme mønt. Det ville unægtelig kaste uventet lys over pave Frans' nylige besøg i Lund og over den katolske begejstring for at deltage i 500-års jubilæet for Reformationen.

Det er selvsagt ikke muligt i en kort artikel (oprindeligt en aviskronik) at gøre rede for disse indviklede forhold. Men lad mig alligevel antyde et mønster med udgangspunkt i forestillingen om arvesynd. Begrebet opstår hos Augustin i det 4. århundrede og har lige siden haft massiv indflydelse på den teologiske tankegang i Vesten. I Østens kirke derimod har arvesyndstanken aldrig haft nogen særlig betydning, og ortodoks teologi forstår Adams synd og dens konsekvenser for menneskene anderledes end de vestlige kirkesamfund.

Synd og skyld er ikke arvelige. Vi er alene skyldige i de synder, vi selv begår, ikke i dem, andre har begået. Når nogen synder, er det udtryk for et personligt valg. Vore valg udspringer af menneskets frie vilje, som er umistelig. Synd er aldrig en handling, som med nødvendighed følger af en fordærvet natur. Mennesket er skabt frit, og den gudgivne frihed kan ikke udslettes af nogen arvesynd. Adam og Evas oprør mod Gud er deres personlige synd.

Friheden udelukker imidlertid ikke, at alle mennesker og hele den menneskelige natur lider un-

der følgerne af Adams synd. Men ortodoks antropologi tænker sig ikke en retlig skyld eller gæld, der nedarves fra slægt til slægt. Menneskehedens fælles arv fra Adam og Eva er ikke et uopfyldt retskrav eller på anden måde et anliggende om skyld og straf. Arven er det fælles livsvilkår, vi kender alt for godt, forgængelighed og død. Snarere end arvesynd opererer ortodoks teologi med arvedød.

Kontrasten mellem Vest og Øst, når det gælder synd og skyld, står lysende klar i forbindelse med den tidlige kirkes diskussion om barne dåb. Augustin mente, at børn fødes som syndere, ikke fordi de personligt har syndet, men fordi de er kommet til verden med et retskrav vendt imod sig grundet Adam og Evas synd; og derfor er det, bogstaveligt talt, livet om at gøre at døbe børnene, for at de ikke skal dømmes og fortabes på grund af denne nedarvede skyld.

Den ortodokse tankegang er en ganske anden. Augustins samtidige, Theodoret af Cyrus skriver, at dåbens indhold ikke alene kan være syndernes forladelse, for «hvorfors skulle vi da døbe nyfødte børn, som endnu ikke kender til synden?» Den, som døbes, dør med Kristus og opstår med Ham til nyt liv. Dåben er, skriver Theodoret, «en frelsens kåbe, en glædens kjortel, en lysets klædning eller snarere selve lyset.» Kirken døber de nyfødte, ikke for at forlade dem de synder, de endnu ikke har begået, men for at skænke dem evigt liv.

forts. neste side ►

DEN HELLIGE MATRONA AV MOSKVA (1885 - 02.05.1952)

* * *

Den hellige Matrona fra Moskva er blant de mest berømte og beundrede helgene.

Mennesker som har vært hos henne i Pokrov-klosteret i Moskva husker alltid den ubegripelige følelser av nærhet og kjærlighet som kommer fra Matrona når vi ber til henne.

Kisten med hellig Matronas legeme er tilgjengelig for alle som kommer i Pokrov-klosteret. Og idag oppfylles det som hun forutsa om seg selv før hun døde: «...på mitt gravested kommer få mennesker og bare de nærmeste... Men om noen år kommer folkemengder til meg for å få hjelp. Og jeg vil høre på alle som er i nød og jeg vil hjelpe dem»...

Det er mange timers kø til hellige Matrona i Pokrov nonneklosteret. Mennesker kommer med blomsterbuketter, med stort håp og glede for å møte i ånden den hellige moder Matrona. Alt er enkelt her. Med barnetro får mennesker hjelp fra Gud gjennom Matronas bønner.

forts. neste side ►

De forskjellige syn i Øst og Vest på arvesynd og nedarvet skyld fører til ganske avvigende oppfatninger af, hvorfor Kristus bliver menneske. Katolikker og protestanter tænker sig ofte inkarnationen som led i et nødvendigt og uomgængeligt retsopgør. Vi finder tanken udtrykt hos Anselm af Canterbury i det 11. århundrede i et værk med titlen «Hvorfor blev Gud Menneske?». Anselm udfolder en teologi om den stedfortrædende straf, nemlig den forestilling, at Kristus ved sin korsfæstelse og død påtager sig at udstå den straf, som Adams efterkommere var blevet idømt, og at vi derfor kan gå fri.

Det kan næsten ikke understreges tilstrækkeligt, at denne juridisk prægede tankegang er fremmed for Den Ortodokse Kirke og tro. Med Isak Syreren (10. århundrede) lever vi langt snarere under det perspektiv, at inkarnationen var bestemt til at finde sted under alle omstændigheder, også uden at noget syndefald havde fundet sted. Kristi fødsel som menneske finder sted, fordi Gud ønsker at forene sig tættest muligt med sin skabning. Kristus påtager sig vore menneskelige vilkår for at kunne give os del i sin guddommelige herlighed.

Den ortodokse forståelse af inkarnationen sammenfattes i en markant formulering hos Maximos Bekenderen (6. årh.): «Gud skabte verden, for at han selv kunne blive menneske deri, og for at mennesket kunne blive guddommeliggjort af nåde og få del i det guddommelige livs vilkår.»

Guddommeliggørelse! Antropologien i den ortodokse tro, forståelsen af hvad et menneske i det hele taget er, bygger på den faste overbevisning, at mennesket er skabt til fællesskab med Gud. Skabt til åndelig vækst i en stadig vekselvirkning mellem Guds kærlighed og menneskets frie vilje. Ifølge Maximos Bekenderen lod Gud to guddommelige egenskaber, væren og evigt liv, indgå i menneskets væsen. Og Gud stillede derpå mennesket frit til at modtage eller afvise yderligere to guddommelige egenskaber, godhed og visdom.

Kristus bliver menneske, for at åbne alle mennesker vejen til at blive guddommeliggjorte. Derfor synger Den Ortodokse Kirke, hver gang et barn eller en voksen døbes, disse ord fra Galaterbrevet: «Alle I, som er døbt til Kristus, har iført jer Kristus!» Men hvad betyder det

at iføre sig Kristus? Her er vi ved det kristne livs dybeste mysterium: Kristi guddommelige og vore menneskelige veje bliver sammenfallende, de forenes til én og samme vej, så sandt vi ved dåben og myrersalvningen og ved den stadige modtagelse af Herrens Legeme og Blod i nadveren podes på Kristus og bliver ét med Ham. Her manifesteres det kristne livs mystiske bevægelse fra død og forgængelighed til liv uden ende, fra synd til herliggørelse gennem vekselvirkning og identifikation mellem Kristus og os. Af Guds nåde, og forudsat, at vi vil tage imod ham!

Hvis Den Lutherske og Den Romersk-Katolske Kirke med visse nuancer er enige om, at arvesynd og viljens ufrihed er sørgelige følger af Adams ulydighed, at dåb er en nødvendighed for at undgå evig fortabelse, og at Kristus blev menneske for at påtage sig straf på vore vegne, så peger Den Ortodokse Kirke i stedet på arvedød, på at synden er et personligt valg, og på at menneskets frie vilje er en uomstøttelig gave fra Gud. Og først og sidst peger Ortodoksien på, at Kristus blev menneske for at give mennesker del i sin guddommelighed. ■

Den sørgelige skjebnen til Matrona var bestemt før hun ble født. Hun var fra en vanlig fattig bondefamilie nær Tula, som hadde flere barn fra før. Matrona var det siste og uønskede barnet. Derfor tenkte moren på å sende barnet bort fra seg. Den nyfødte jenta var veldig liten og svak og i tillegg blind. Moren forstod at ingen ville ha et slikt barn. Derfor fikk Matrona lov til å bo hjemme.

I begynnelsen var Matrona en stor belastning for familien, men etter hvert utviklet det seg til en glede. Jenta var snill og kjærlig selv om hun var invalid. Hun prøvde å trøste moren sin. Når moren gruet seg for Matronas framtiden, svarte Matrona med slike ord: «Er jeg uheldig? Tvert imot. Det er brødrene mine som er uheldige, Vanja og Misha». Ingen forstod da hva Matrona mente med det. Men alle skjønnte at barnet var spesielt. Hun hadde fått en innsikt som ingen andre hadde. Selv om hun var blind, likte hun ikoner og kjente navnet på den enkelte ikon.

Liten, med korte bein og hender ble Matrona isolert fra et vanlig liv. Det var plagsomt for henne å ha forhold med andre barn på grunn av hennes varige men. Hun ble ertet og plaget av kamerater. Den eneste utvei for henne var å lukke seg inn i seg selv og henvende seg til Gud i tro. Hun ble sterk i troen og kunne be timevis i Uspenskijkirken som befant seg i nærheten.

En hendelse karakteriserte Matronas merkelige, indre liv. Det var engang hun våknet midt på natta og fortalte at presten Vasili hadde dødd. Og det var riktig. Det minnet foreldrene en viktig ting om fader Vasili: da han døpte Matrona, kom det plutselig en

duftende tåke over barnet. Presten forutsa at det barnet ikke var vanlig men virkelig skulle bli hellig.

Det åndelige synet som Matrona fikk fra Gud, utviklet seg mer og mer etter hvert. Hun begynte å forutsi framtiden, ofte advarte hun mennesker om fare. Hun spådde revolusjonen i Russland og kirkesforfølgelse. Takket være hennes bønner fikk mange helbredelse og hjelp i sorgen. Rykter om den lille bønnejenta spredte seg. Mange mennesker fra forskjellige kanter av landet oppsøkte Matrona og var takknemlig for hjelpen.

Matrona opplevde ikke bare sorg men også gleder. Hun reiste på pilgrimsferder til Kiev-Petsjerski klosteret og Sergejs Treenighetskloster sammen med en adelsdame ved navn Lidia. Lidia hjalp Matrona på pilgrimsreisen. Det finnes en legende om et møte mellom Matrona og den hellige Johannes av Kronshtad. Den siste velsignet henne med ordene «den åttende søylen i Russland». Han mente at Matrona var en av den siste tids hellige kvinner.

Da Matrona var 17 år, ble hun rammet av en ny sykdom som helt lammet

beina hennes. Hun forstod det var en prøvelse av hennes tro. Gud viste Matrona en kvinne som skadet henne målbevisst, for dette var en onskapfull kvinne som hatet både Matrona og alt det gode som hun gjorde for mennesker. Matrona tok imot sitt kors fra Gud som noe hun fortjente.

Gjennom slike lidelser følte hun akkurat det samme som Paulus: overflod av nåde til tross for alle sine skrupeligheter. Hun ble utrolig framsynt. For eksempel avslørte Matrona de hemmelige synder hos en besøkende kvinne som solgte uren melk til fattige og foreldreløse barn. Til en annen kvinne anbefalte Matrona å glemme noen bygningsprosjekter siden de aldri ville bli avsluttet på grunn av den russiske revolusjonen. Til en tredje mann anbefalte Matrona å selge alt og flytte til utlandet. Om noen bagatelliserte rådene fra Matrona, kom de til å angre etterpå. For eksempel, en godseier ville vente i provinsen til folkets opprør var over, men han ble drept likevel og etterlot sin eneste datter foreldreløs og hjemløs.

Mange syke og lidende kom til Matrona for å få hjelp. Hun kunne be, gi hellig vann til en syk mann, mannen sovnet og neste dag var han frisk. Matrona ville ikke selv bekrefte sin kraft. Hun sa: «Matrona er ikke Gud! Bare Gud hjelper dere!» Med slik oppførsel stod hun som en evangelisk lege som ikke jobbet for sin fordel men først og fremst for Guds skyld! Hun æret Gud på den måten! Derfor hatet hekser og okkultister henne fordi de mistet sin djevelske kraft på grunn av henne. Hun advarte mennesker mot å lete etter «lettvin hjelp» hos disse. De hjelper bare for en stund, men deretter må man

forts. neste side ►

DÅPENS MYSTERION (Del:1)

av protopresbyter Alexander Schmemmann

“**E**LLER VET DERE IKKE AT alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til Hans død? Vi ble altså begravet med Ham ved dåpen til døden, for at liksom Kristus ble oppreist fra de døde ved Faderens herlighet, så skal også vi vandre i et nytt levnet. For er vi blitt forenet med Ham ved likheten med Hans død, så skal vi også bli det ved likheten med Hans oppstandelse... Men er vi død med Kristus, da tror vi også at vi skal leve med Ham...” (Rom.6.) fra epistelen ved dåpen.

forts. neste side ►

► forts. fra s. 6: «Den hellige Matrona...»
betale for det med sin udødelige og verdifulle sjel, skapt av Gud!

Da den russiske revolusjonen kom i 1917 delte familien hennes seg i to: begge brødrene til Matrona ble kommunister og aktive lokale propagandister. Men Matrona fortsatt tjente Gud og mange mennesker søkte hjelp hos henne daglig. Det ble vanskelig for brødrene å bo med Matrona under samme tak. Derfor flyttet hun til Moskva til noen bekjente. Slikt begynte hennes vandringer og fra 1925 hadde hun ikke noe sted å bo fast.

Det var før krigen at hun bodde på forskjellige steder, ofte utstod hun ubekvemmeligheter og kulde. Lam som hun var i begge beina, ble hun kjent med kjellere og avkroker i Moskva.

Det var mange ganger hun måtte reise fra et sted til et annet i hui hast for å unngå å bli arrestert. Noen kvinner som hun bodde hos, hjalp henne da å flytte.

Men Matrona brydde seg ikke om vanskelighetene. Hun klaget aldri på noe. Hun elsket Moskva og kalte byen for «hellig», forutsa en blodig og lang krig (1941-1945) og trøstet besøkende med ordene: «Fiendene får ikke ta Moskva. Dere behøver ikke å reise herfra».

Hellige Matrona av Moskva

I 1942 fikk hun endelig sin avkrok i Starokonjushenny smuget, hos en kjent kvinne. Der fikk hun bo i 5 år. Alle vegger i hennes rom ble dekket med ikoner fra gulvet til taket. Her kunne hun be og tenne lys, feire alle høytider og helligdager som hun ville.

Her fant også folk veien til Matrona, og noen ganger samlet det seg opptil 40 mennesker på rommet. Dette var den daglig ordning: om dagen – besøkende, om natta – bønner og kort søvn. Hun halvsov som mange munkes gjør, med et knytte under hodet.

Matrona kjente skjebnen til mange mennesker som kjempet i krigen. Hun ba til Gud for dem og var ofte åndelig på forskjellige steder i landet. Hun forutsa om sitt «eget lille

land» at «Tyskerne kommer aldri til Tula».

Ofte fikk de fortvilte menneskene som kom til Matrona hjelp og løftet om at Gud ordner alt om man har tro, bærer korset på seg, ber og går i kirka. De løftene ventet ikke på seg. Det kom masse bevis på helbredelser, befrielser fra onde krefter, problemløsninger i vanskelige situasjoner. Hun trøstet, inspirerte, bebreidet og lovet at Gud aldri forlater Russland. Prøvelser sendes av Gud på grunn av frafallet.

Slik tjente hun Gud fram til sin død, uten å tenke høyt om seg selv. Hun var alltid enkel og grei. Uten posisjon og eller en nonnes pryd. Hun var skrøpelig, uten fast bosted, men alltid godmodig, med et lyst barne smil. Uansett situasjon, var hun for alle, både for munkes og for vanlige mennesker, en kvinne fra Gud, en åndelig mor, som alle satte stor pris på.

I første årene etter hennes død i 1952 visste bare få mennesker om hennes gravsted ved Danilov kloster. Etter hennes forherligelse, ble hennes legeme overflyttet til Pokrov-klosteret og alle fikk mulighet til å besøke den kjære Matrona igjen med blomster og lys, med sang av akatist for å takke henne for livet som hun levde i enkelhet men i troen på Gud! ■

INNLEDNING:

1. Hensikten med denne skissen er, så langt det er mulig, i korte og klare trekk å forklare den gudstjeneste som forrettes ved dåpen. Alle ortodokse kristne tror at det er ved dette mysterion de føres inn i kirken, og at det er her deres liv som kristne begynner. Det hender rett som det er at vi er til stede ved en dåp, ja stundom også som fadder for den som skal døpes, dvs. vi tar direkte del i sakramentet. Men forstår vi egentlig mysteriets mening? Er vi ikke ofte bare til stede som tilskuere til noen urgamle ritualer, som vi riktignok tror er nødvendige, mens hvis handlinger og språk vi forlengst har sluttet å forstå? Men om nå dette mysterion virkelig er begynnelsen på vårt liv som kristne – slik kirken alltid har hevdet – om det er grunnlaget og kilden for vår frelse, da må hvert eneste ord og handling i ritualer gi oss mening til og forklaring på vårt liv og innholdet i vår tro! Å være kristen betyr ikke det i første rekke å bevare og stadig tilegne seg i sitt eget liv det en mottok i dåpen? Men da er det ikke tilstrekkelig å vite at vi en gang har blitt døpt; nei, da må en alltid huske på og erkjenne dåpens mening og kraft. Det beste middel til dette er å fordype seg i meningen i den gudstjeneste som forrettes ved dåpen, og derved stadig gjenoppleve den.

2. Riktignok er det slik at mye av det som finnes i kirken har blitt «gammeldags» og «arkaisk» og «anakronistisk» for det «moderne» mennesket. Man synes at kirken har stivnet til i gamle former og ritualer som ikke er i overensstemmelse med vår egen tid og dens behov, at den ikke har noe å si til mennesker som

lever nå. Det er ofte man ser et ironisk smil når presten oppfordrer til å «spytt og blåse», si visse ord og gå sammen med ham rundt døpefonten, for mange forstår ikke hvorfor dette er nødvendig. Men om vi nærmer oss kirkens gudstjenester med kjærlighet og gir dem litt av all den oppmerksomhet vi tilegner alt det som er «i verden», da vil vi oppdage at disse arkaiske og gammeldagse ritualene har en dyp og eviggyldig mening, og at vi dermed uttrykker noe vi ellers ikke har mulighet for å uttrykke på den moderne tids språk.

Men for dette kreves det anstregelse og kjærlighet, den som er likegyldig vil ikke få noen åpenbaring. For den som dømmer kirken uten å ha anstrengt seg for å forstå dens liv og vesen, vil ikke kunne trenge inn i den. «Smak og se». Den som anstrenger seg og stiger inn, vil få vite at han kommer i berøring med guddommelige mysterier, mysterier som ikke kan sammenlignes med vår verdslige forståelse og vurderinger, og at den krever en forståelse formet av tro, kjærlighet og ydmykhet. Den som måler seg med sine egne mål, sin forstand og logikk, og regner sine egne tanker som mål for

alt, han vil aldri forstå kirkens liv. Men så snart et menneske er villig til å ydmyke seg og lytte til det som kirken sier til ham på sine bønners og ritualers språk, vil kirkens sannhet åpenbare sine bunnløse dybder, som er det ekte og nye liv som kirken gir. Da får de gamle ord og ritualer liv, og de viser seg som evig nye og friske, og de blir da også så klare at kirken ikke trenger å nærme seg «verden», tvert imot er det vårt syke og syndige og forfengelige liv og vår verden som blir «likedannet» med kirkens evige sannheter.

3. Før vi tar fatt på selve forklaringen av dåpsritualet vil vi gjøre noen innledende bemerkninger:

a: I gammel tid ble de nye medlemmene av kirken døpt på selve påskenen, og dette var et sant påske-mysterion. Denne ytre forbindelse mellom dåpen og påsken er nå gått tapt, men det er på sin plass å minne om den, ettersom dåpens mening er uforandret, og den hellige apostelen Paulus minner oss på det i sine ord, som vi siterte i begynnelsen. Dåpen er menneskets mystiske deltakelse i vår Herre Jesu Kristi død og oppstandelse. Gjennom likhet i døden – døpefonten – forenes vi med den oppstandne Herre. Med sin død overvant Han døden, og med sin oppstandelse gir Han oss pant på oppstandelsen, med sitt nærvær i oss ved Helligånden gir Han oss tilgivelse for våre synder og kraft til å overvinne det onde. Vi vet at ritualer med neddykking i vann er et av de eldste av alle ritualer og et av de mest utbredte religiøse ritualer. Og Herren har ikke etterlatt oss noe annet, enn det som hele menneskeheten i uinneliggende tider har brukt som uttrykk for sin tørst etter nytt og rettferdig

liv, sin lengsel etter syndenes forlattelse og enhet med Gud. Men dette tegn har Herren fylt med ny mening og gjort virksomt. Han har gjort det til tegn på sin død og oppstandelse, og derfor: «er vi død med Kristus, da tror vi også at vi skal leve med Ham» (Rom.6,8), ja, mer enn det: «for jeg er viss på at hverken død eller liv, hverken engler eller krefter, hverken det som nå er eller det som skal komme, eller noen makt... skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus, vår Herre» (Rom. 8,38-39).

b: Dåpen ble også alltid forrettet i hele kirkens nærvær, mens menigheten var tilstede, alle tok del i den og den var alles sak. For dåpens mening ligger nettopp i det, at den fører mennesket inn i kirken og gjør det til et lem på Kristi legeme. Og straks etter dåpen tok den nydøpte del i liturgien og deltok sammen med alle andre i den ene Kalk og det ene Brød. «Èn Herre, èn tro, èn dåp» (Ef.4,5). «For vi er jo alle døpt med èn Ånd for å være ett legeme... og vi har alle fått èn Ånd å drikke,» (I.Kor. 12,13). Og atter en gang: Om dåpen til det ytre har sluttet å bli forrettet i hele kirkens nærvær, så er dens mening fortsatt den samme, nemlig å lede mennesket inn i kirken, forene det med de andre i Kristus og innlemme det i kirkens ene liv.

c: Og helt til sist: forut for dåpen gikk alltid en forberedelses-periode – det såkalte «katekumenatet», og det er med det vi vil begynne vår forklaring av dåpsritualet slik det nå forrettes.

KATEKUMENATET

I gammel tid bestod forberedelsene til dåpen i følgende: 1: Katekume-

natet, dvs. undervisning i troen. 2: Menighetens forbønn for katekumenene. 3: En rekke ritualer som skulle forberede mennesket til å trede inn i det nye livet.

UNDERVISNING I TROEN

Den som hadde blitt tatt opp som katekumen, hadde allerede vitnet om sin tro. Det var jo denne troen som hadde ledet ham til kirken. Og kirken overleverte ham den sannhet og det liv som den hadde mottatt av Herren, og som derfor kalles for overlevering (av gresk «paradosis», latin «traditio»). Den personlige tro må innesluttet av kirkens tro, må oppdages i den og utfylles av den. Livet i kirken består i stadig bekreftelse på det som er «mitt», min tro, min sannhet, – ved kirkens tro, dens overlevering, og det er dette som er grunnlaget for dens katolisitet. Det er den enkeltes samstemmighet med helheten som utgjør innholdet i det greske ordet «katholikos». På den andre side: kirkens overlevering av sannheten til hver enkelt av dens medlemmer pålegger dem ansvar for å bevare den, det gjør dem til «bevarere av troen og fromheten», som det er uttrykt i de østlige patriarkers brev av 1848.

Grunnlaget for denne overensstemmelse var overleveringen av Den Hellige Skrift og dens sanne mening slik kirken bevarte den, til det nye medlemmet. «Da opplot Han deres forstand, så de kunne forstå Skrifterne» (Luk.24,45). Dette betyr at det ikke er tilstrekkelig med individuell lesning for å forstå Skriften. «Om det var slik at det var nok å lese for å forstå «Skriften», hvordan skal en da forstå jødefolket som jo alltid har lest Det Gamle Testamente, men

ennå ikke har kommet til troen», spør hl. Johannes Krysostomos. Nei, denne forståelse får en bare i kirken – i den overlevering som stammer fra apostlene som Kristus selv «åpnet forstanden» for, dvs. Han gav dem den skjulte mening som ligger i Skriften. Det er derfor denne overlevering av Skriften fant sted i gudstjenestlig sammenheng, og bestod i opplesning av teksten og forklaring av den. Senere ble Den store fasten den særlige tiden for dåpsforberedelsen, ettersom jo dåpen fant sted påskenen. Og det er nettopp årsaken til at Den store fastens gudstjenester like til våre dager i stor grad er viet lesning fra Det Gamle Testamente. Dessuten er lesningene her radikalt forskjellige fra lesningene ellers i året. Utenom Den store fasten leses Det Gamle Testamente bare i bruddstykker, som «paremier», med nær forbindelse til den aktuelle høytid. Men under Den store fasten leses det sammenhengende, kapittel etter kapittel, og slik at lesningene fra IMosebok (verdens skapelse, Israels utvelgelse, grunnlaget for verdens frelse) løper parallelt med profeten Jesaias (profetiene om Frelseren og frelsen) og Salomos Ordspråk (etikken eller morallæren).

På grunnlag av Den Hellige Skrift og parallelt med den, ble katekumenene undervist i kirkens lære, dette førte frem til høydepunktet: trosbekjennelsen (trossymbolet) som skulle bekreftes overfor kirken ved døpefonten på Den store lørdagen (Påskeaften). dvs. katekumenene skulle med denne bekjennelse vitne om sin innlemmelse i kirkens tro, at han hadde godtatt den og var villig til å vokte den. En må her bemerke at trossymbolet historisk

sett har oppstått i forbindelse med katekumenatet ut fra behovet for et «resyme» av kirkens overlevering når katekumenen skulle bekjenne sin tro ved dåpen.

Og endelig ble katekumenen undervist i kirkens bønneliv, dvs. han ble forklart meningen med kirkens mysterier (sakramenter) og ritualer, fremfor alt meningen med dåpsritualet. Katekumenen ble virkelig ført inn i kirkens liv, og ble forberedt til bevisst og ansvarlig medlemskap. Vi har flere eksempler på slike «mystagogier» (innføring i mysteriene), både i verkene til hl. Kyrillos av Jerusalem, hl. Ambrosius av Milano og hl. Johannes Krysostomos og mange andre kirkefedre og lærere. Av disse går det tydelig frem med hvilken stor kjærlighet kirken forberedte sine kommende medlemmer til frelsens mysterion, hvordan den fra forskjellige vinkler stadig åpenbarte dypere mening med det som skulle skje dem.

Nå for tiden døper vi nesten bare små barn, og det forhindrer naturligvis muligheten til å gi dem noen forlaring. Men barnedåpen er meget gammel, det har vi vitnemål om helt fra apostolisk tid. I vår tid blir denne praksis fordømt av forskjellige s.k. «døper-sekter», men denne fordømmelse er kun en frukt av den falske rasjonaliseringen som har sneket seg inn i sektenes kristendoms-forståelse. Kristendommen er fremfor alt det nye, nådefulle liv som Gud gir i Kristus Jesus, og dette livet tror kirken at alle får del i, og i første rekke barna, som Jesus Kristus selv sa: «hindre dem ikke» (Matt.19,14).

Men om det var slik i den perioden da det for det meste var voks-

ne som ble medlemmer i kirken, at meningen i det nye livet naturlig ble forklart før dåpen, så er det nå absolutt like nødvendig å åpenbare denne mening for de døypte etter dåpen, i barndommen og så snart de er i stand til å motta det. Den som har mottatt denne gaven er kalt til og må motta den med hele sitt vesen: forstand, hjerte og vilje. Og derfor ligger ansvaret fullstendig på presten, foreldrene og fadderne, de må forklare barna når de vokser opp, hva som skjedde i dåpen, hva den kristne troens sannhet er, hva det kristne liv består i. Undervisning i tros læren er absolutt nødvendig som oppfølging av dåpens mysterion. Og de foreldre og faddere som ikke bryr seg om å la barna lære dette og å føre dem inn i kirkens liv, gjør en stor synd.

2: KIRKENS BØNN FOR KATEKUMENE. Forberedelsen til dåpen ble ledsaget av særlige kirkelige bønner for katekumenene. Disse bønnene blir fremdeles lest i vår vanlige liturgi, ja, hele den første del av liturgien kalles jo for «katekumenenes liturgi», og denne betegnelse har den fått fordi katekumenene fikk være til stede under denne del av gudstjenesten, og fikk lytte til opplesningen av Den Hellige Skrift og prekenen som utla det leste ordet. I disse bønnene ba den forsamlede kirken Gud om at Han «i rette tid ville verdige katekumenene gjenfødelsens vann («gjenfødelsens dåp»), og forène dem med den hellige, katolske og apostoliske Kirke, innlemme dem i sin utvalgte hjord» (Hl. Johannes Krysostomos' liturgi). Og under Den store fasten, da tiden for «opplysningen» nærmet seg, ba man enda flere spesielle bønner for katekumenene i «De forutviede gavers liturgi»:

«Troende (=døypte), la oss be for våre brødre som forbereder seg til den hellige opplysning, om at vår Herre og Gud befester dem, styrker dem og opplyser dem med forstandens og fromhetenes opplysning, at Han verdiger dem gjenfødelsens vann i rett tid, syndenes forlatelse, uforgjengelighetens kledebon (=udødeligheten), føder dem av vann og ånd, om at Han må gi dem fullkommen tro, om at Han må forène dem med sin utvalgte hjord», og disse påkallelser ble avsluttet med følgende bønn:

«Hersker, la Ditt åsyn lyse over dem som forbereder seg til den hellige opplysning og som higer etter å bli rensset for syndens smuss; opplys deres tanker, undervis dem i troen, befest dem i kjærligheten og gjør dem til verdige lemmer på Din Kristus».

Disse påkallelser og bønner viser at dåpen, opptakelsen av Kirkens nye medlemmer, i virkeligheten er hele Kirkens sak, hele menighetens sak, og ikke bare bare noe «privat» anliggende, et «familie-anliggende», som det har blitt fordreid til i vår tid. Dåpen ble ikke bare forrettet i hele Kirkens nærvær på den største av alle høytider, men den er selve Kirkens høytid. For den er den nye enhet mellom dem som Kristus har samlet sammen og dem som er forenet i Ham ved Gud og seg i mellom. «En Herre, en tro, en dåp» (Ef 4,5), og nettopp gjennom dåpen, dvs. gjennom den mystiske forening med Jesus Kristus får vi barnekår hos den ene Fader og blir atter brødre i det nye livet i «troens og kjærlighetens enhet» (hl. Ignatios av Antiokia). Og fordi dette mysterion, som lar den nye bror tre inn i Kirken, berører alle, fordrer det at vi alle tar del i

forts. neste side ►

TITO COLLIANDER: DEN ORTODOKSE KIRKE GJENNOM TIDENE

Tredje Epoke: Fra Det Store Skisma til Vår Tid.

19: DEN RUSSISKE KIRKEN.

Allerede på 800-tallet kan man merke en sterk innflytelse av den kristne kulturen i Russland, men det var først under den hellige

storfyrsten *Vladimir* at kristendommen ble innført i egentlig mening hos russerne. Vladimir sendte noen menn for å studere religionen i forskjellige land. I Sofia-kirken i Konstantinopel fikk de være tilstede ved en praktfulle gudstjeneste under patriarkens ledelse. «Vi visste ikke om vi var i himmelen eller på jorden», sa de når de senere kom hjem. Vladimir giftet seg med den øst-romerske keiserens søster Anna og ble selv døpt. Året 988 lot han folket døpe i

Kiev, og arbeidet senere hele sitt liv for å utbre kristendommen i sitt rike.

Klostrene hadde stor betydning for å befeste kristendommen i Russland, og Huleklosteret i Kiev ble grunnlagt av de hellige *Antonij* og *Feodosij* på 1000-tallet. På 1300-tallet la hellige *Sergej av Radonesh* grunnen til Treenighetsklosteret ved Moskva. I nord hadde allerede et kloster blitt grunnlagt på Valamo-øyene i Ladogasjøen av munkene *Sergej* og *German* (omkring 1100-tallet). De hellige *Sosima* og *Savatij* la grunnen til

Solovetskij-klosteret i Hvitesjøen på 1400-tallet. Fra disse og mange andre klostre søkte eremitter seg til ødemarken rundt omkring. Og omkring dem oppstod ofte nye klostre, og på det viset spred-

te kristendommen seg. Klostrene var faste punkter og beskyttelse for befolkningen i urolige tider, særlig under mongol-åket (1240-1480).

Til å begynne med hørte den russiske kirken inn under Konstantinopels patriark og ble styrt av metropolitter som han utpekte. Både de og de første biskopene var grekere. De residerte i Kiev, men det største bispedømmet var *Novgorod*, som
forts. neste side ►

► *forts. fra s. 10: «Dåpens Mysterion»*
det. I gammel tid forberedte Kirken ikke bare katekumenene til dåpen, men også seg selv til å motta dem: med faste, bønn og anger. Og det vil le være godt om presten også i våre dager – i de tilfeller da dåpen av en eller annen årsak ikke kan forrettes i kirken – bekjentgjorde for hele me-

nigheten at det skal forrettes dåp, og oppfordret hele menigheten til å be for dette nye medlem. Da ville bøn-
nen for katekumenen bli levende og meningsfull og kraftfull for oss. Hver gang vil den bli en påminnelse for oss om meningen med livet i Kirken, og den vil bli kilde til vekst for oss selv på grunn av den grenseløse

veksten i «enheten i Kristus» – «at de alle må være ett, liksom Du, Fader, i meg, og jeg i Deg, at også de må være ett i oss, – for at verden skal tro at Du har utsendt meg» (Joh 17,21). For slik er Kirkens natur, og det er dens misjon i verden, dens mål slik Herren har pålagt enhver av oss. ■
forts. i neste nr. av Menighets bladet

omfattet hele Nord-Russland og var av stor betydning.

Under de russiske fyrstenes innbyrdes stridigheter, var det den felles kirken som bidrog til å slutte fred mellom de stridende parter, og kirken medvirket på det viset til opprettelse av statlig enhet under ledelse av kraftfulle metropolitter (særlig *Peter*, *Aleksej* og *Jona*).

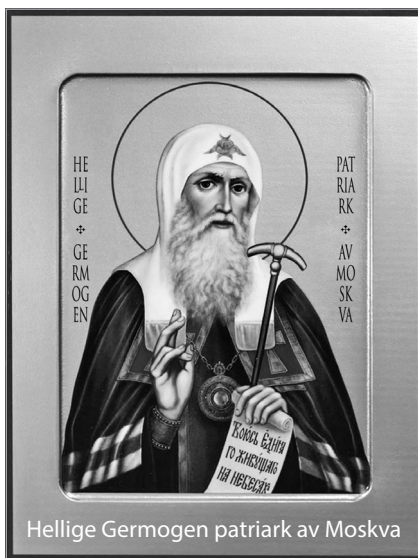
Under det mongolske herreveldet ble metropolittenes sete flyttet fra Kiev til Moskva (1325), som også ble Russlands hovedstad.

Som eksempler på denne tidens russiske misjonærer kan vi nevne hl. *Stefan av Perm* fra Ustjug, Perm-områdets opplyser. Nord og øst for hans hjemtrakt bodde de villesyrjanerne (komi-folket), og blant dem ville han utbre evangeliet. I et kloster i Rostov forberedte han seg gjennom teologi- og språk-studier. Av greske og kirkeslaviske bokstaver skapte han det syrjanske alfabetet og oversatte deretter deler av Bibelen og viktige gudstjeneste-tekster til syrjansk. Utrustet på det viset begav han seg til sitt misjonsfelt I 17 år arbeidet hl. Stefan blant syrjanerne, først som prest, deretter som biskop. Han lærte dem å lese, han prekte og

Ikone over: Hellige Sosima og Savatij seiler over Kvitsjøen til Solovetskij øyene..

Ikone til høyre ▶ Hellige metropolitter av Moskva: Peter, Aleksej, Jona og Filipp sammen med salige Basil og Maxim i tilbedelse foran Kristus Yppersteprest

Gjennom liknende menn spredtes kristendommen blant tatarerne ved Kazan, over Uralfjellene til Sibir og blant samene ved Nord-ishavskysten (hl. *Trifon*).

Det bysantinske rikets døds Kamp mot tyrkerne medførte store van-

skeligheter for kirken i Konstantinopel. Og det førte til at et russisk bispemøte for første gangen selvstendig valgte en metropolit (1448), og dermed ble Russlands kirke uavhengig av patriarkatet. På samme tid fikk også Kiev en metropolit, og han forble underordnet Konstantinopel.

Den mest kjente av Moskvas metropolitter er den hellige *Filipp*, som ble myrdet på befaling av Ivan den grusomme i året 1570.

Nitten år senere (1589) ble Russland, ifølge en beslutning av de østerlandske patriarkene, anerkjent som et selvstendig patriarkat og metropolitten *Job* ble utpekt som Russlands første patriark.

De første patriarkene, *Job*, hl. *Germogen* og *Filaret*, tok med sterk hånd del i rikets styre, og dets forsvar mot angripere og ytre fiender.

Den mektigste av de følgende patriarkene var Nikon (1652-66). Fra en enkel psalmeleser steg han gradvis opp til å bli tsarens nærmeste

forts. neste side ▶

NY FOTOBOK FRA HELLIGE TRIFON SKITA

HELLIGE TRIFON SKITA

*Det første ortodokse
kloster i Norge
1985 – 2015*

The Skete of St. Tryphon
Le Skite de Saint Tryphon
Скит Преп. Трифона

HELLIGE TRIFON SKITA DET FØRSTE ORTODOKSE KLOSTER I NORGE 1985 – 2015

fotobok 108 sider kr. 183,- (kr. 150 + porto kr. 33)

Bestilles ved å betale inn til Hl. Trifon Kloster 2090 Hurdal
til konto nr.: 2050 09 11884

► *forts. fra s. 12: «Tito Colliander...»*
mann med tittelen «storherre» og med samme makt som denne. Som patriark arbeidet han energisk med ordningene i de kirkelige forholdene. Bl.a. fikk han rettet tekstene i de kirkeslaviske gudstjenestebøkene, hvor det hadde sneket seg inn mange feil og avvik fra de greske tekstene i tidens løp. Men dette møtte stor motstand og Nikon ble beskylt for å innføre nye og fremmede skikker i det ortodokse gudstjenestelivet, og dermed også i troen. De som holdt fast ved det gamle, skilte seg ut fra

Kirken og dannet en sekt, som fremdeles finnes, de såkalte *gammeltroende*. De skiller seg fra de ortodokse bl.a. gjennom korsets tegn som de gjør kun med to fingre, de synger halleluja to ganger, og de anerkjenner kun det såkalte «russiske» korset m.m. Sekten ble snart splittet til mange forskjellige vranglærer.

På Peter den stores befaling ble patriark-embetet nedlagt i 1721, og i stedet ble det innsatt en *Hellig Synode* som skulle styre kirken: Den bestod av et antall biskoper og en *overproku-*

rator. Gjennom denne ble keiseren i praksis kirkens overhode, og kirken måtte ofte tjene politiske hensikter, som var fremmed for dens vesen.

Etter revolusjonen i 1917 ble Synoden avskaffet og en patriark ble atter valgt (Hellige Tikhon 1918-25) som leder for kirken. Andre patriarker er Sergej 1943-44, Aleksij I 1945-1970, Pimen 1970-1990, Aleksej II 1990-2008, og nå: Kirill). Etter mange vanskeligheter lever nå kirken som det største av mange religiøse samfunn i Russland. ■

MENIGHETENS LIV

HELLIGE OLGA MENIGHET 20 ÅR!

14. desember feiret Hellige Olga russisk-ortodokse menighet sitt 20-års jubileum.

F. Johannes var invitert og deltok i vesper med akatist. På slutten hilste han fra hl. Nikolai menighet og gratulerte. Deretter var det en lysbilde-presentasjon av den ortodokse kirkes nærvær i Norge og presentasjon av en veldig fin jubileumsbok. (Vi i hl. Nikolai menighet kan glede oss over denne menighetens vekst og fremgang, for på et vis er den jo et barn av hl. Nikolai menighet som dens grunnleggere var medlemmer av.)

HELLIGE NIKOLAIS DAG (VÅR ALTERFEST) 19. desember ble feiret etter evne på en arbeidsdag. Vi inviterte fra de andre ortodokse menighetene, og f. Kliment og f. Pavel Povaljajev fra hl. Olga, f. Aleksander Volokhan fra hl. Annas menighet i Trondhjem kom og feiret sammen med oss. Det var veldig hyggelig besøk og alle feiret denne dagen med glede.

PÅ VÅR PILEGRIMSREISE I SERBIA sist besøkte vi Pokrov-klosteret i Djunic. Der fraff vi også f. Djordje (Georgi) Milojkovic. En veldig hyggelig prest som bor i Kruševac med kone og tre barn, men som også betjener Dunic-klosteret. Dette bekjendtskapet resulterte i at vi inviterte ham opp til Oslo – og han kom på en ukes besøk. Sammen feiret vi hellige Sava i hl. Nikolaikirken i Oslo, han ble så med opp til klosteret i Hurdal, hvor han feiret liturgi sammen med oss på lørdagen og deretter var han med oss i liturgien på søndag i Oslo. Han fikk også se litt av Oslo og vi hadde fine samtaler før han måtte reise tilbake igjen. ■

FRA MENIGHETENS LIV

GAVER INNKOMMET TIL KIRKEN

Givere til Hl. Nikolai menighet får skattefradrag for gaver til menighetens konto.
Ønsker du skattefradrag på dine gaver må navn, adresse og personnummer oppgis.
Man får skattefradrag på gaver fra 500 kr til 30 000 kr i løpet av et året.

GAVER INNKOMMET PÅ MENIGHETENS KONTO 2050 03 19357

Vi fortsetter innsamlingen til kirkebygget i Oslo slik vi tidligere har informert om (jfr. menighets blad nr.2 2014, s.13) ifølge vedtak på Medlemsmøtet, og vi ber om forsterket innsats og generøsitet for å fullføre kirkebyggsprosjektet vårt. Mange har fast utbetaling fra konto, og flere nye gavegivere oppfordres til å komme på "banen" slik at vi kan realisere vår plan. Mange takk til alle dere som har sendt gaver på menighetens konto!

Gaver til kirkebygg:

Daria Shvedova 300 I-J Enger 1500 E Struksnes 1500 Th Struksnes 1500 Th Stange 800 K Jikiun 1500
Nina Ibsen 500 M Kvalheim 500 Inga Znamenskaja 600 S Jankovska 400 S Jerotic 800 S Konnova 1000
Michaelakis Kytiri 300 Cristiana Karlsen 200 J Wetlesen 1400 Liljana Avramovic 2000 J Chaffin 900
Z Ristevska 300 M G Selassie 2000 A Semakoff 500 P Pandevski 200 Lidia Polykarpova 1000
V&R Damcevski 200 S Sandvold 5000 Kira Holmsen 200 Maud Hurum 500 H O Wingerei 500 NN 2200
KM Bergstrøm 300 K Haile 200 Nada Markovska 500 A Z Morch 1000 Natalia Rybalko 900
Boris Sumov 650 Tatiana Shpak 5000 Liljana Hovstø 300 Th Såheim 2000 E&M Cimpan 1000 E M Husa 500
T B Larsen 5000 f. Kristian Akselberg 1000 T Vatshaug 1000 T Roksand 600 E Titova 1000 M Kvalheim 250
Z Ranisavljevic 1000 B Antic 700 R Worley 2500 R Nikolaovska 1000

Gaver til fresker på konto 2050.37.70246:

Lonni Lepp 2000 O&T Svele 5100 D Markeng 4000 Simen Syvertsen 5000 NN 50.000 S Sandvold 10.000
Belka Korshavn 15.000 Gro Maria Bjørgan 5000 P Åsen 3000 Colban/Douleva 3000

– Hjertelig takk for alle bidrag !

BØKER FRA HELLIGE TRIFON SKITA 2090 Hurdal bestilles ved å betale til konto nr.: 2050 09 11884

NY JULIANSK KIRKEKALENDER

2017

98 sider Ill.

Kr.100,-

pluss porto Kr.36,-

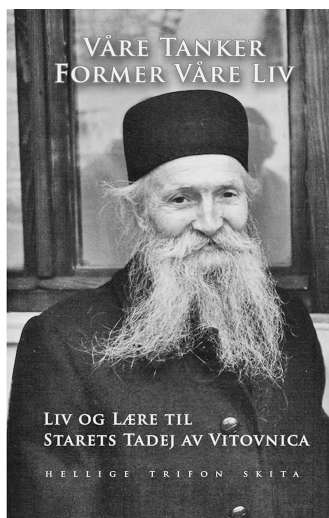
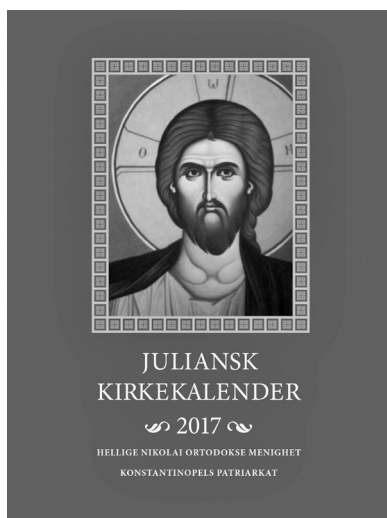
bestilles via e-mail:

fader.johannes

@ortodoks.org

eller sms til mob.:

472 71 396

VÅRE TANKER
FORMER VÅRE LIV
LIV OG LÆRE TIL
STARETS TADEJ
AV VITOVNICA

210 sider Ill.

Kr.200,-

pluss porto Kr.36,-

bestilles ved å betale til

Hl. Trifon Kloster

konto nr.:

2050 09 11884

returadresse:

HELLIGE NIKOLAI KIRKE
Tvetenveien 13, 0661 Oslo

B

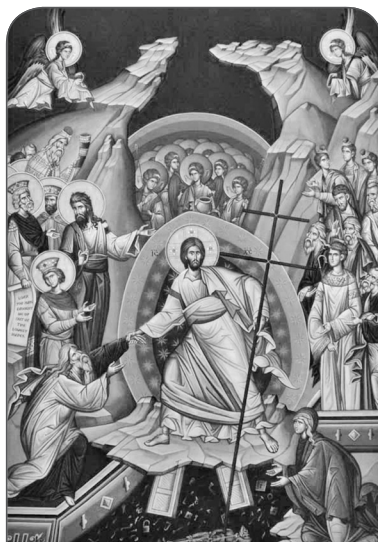

KRISTI OPPSTANDELSE

Gud er kjærlighet. Den fullkomne kjærlighet. Gud er den kjærlighet som opprettholder verden. Så høyt elsket Gud verden at Han gav sin enbårne Sønn, for at hver den som tror på Ham skal ha evig liv i overflod. Gud gledet seg allerede i begynnelsen over sitt skaperverk og sa at det hele var såre godt. Og Han elsket denne sin skapning, og denne kjærlighet fra Gud var skapningens liv. Dens absolutte og evige liv. Saligheten!

Mennesket er Guds ypperste skapning fordi vi er skapt i Guds eget bilde og kalt til å være Ham lik gjennom skapende utvikling i frihet, og denne friheten er kjærlighetens virkelige fundament. – Men den risiko som Gud begikk, ble ikke bare brukt, men også misbrukt til å forkaste Guds kjærlighet og heller velge egenkjærligheten, vende seg inni seg selv – og døden var et faktum, denne skapningens ytterste fiende som Adam gjorde seg til slave under gjennom synden. Frykten overtok kjærlighetens plass.

Men Gud, ble Han menneskets motstander, ble Han menneskets bøddel for å straffe oss for vår synd? Nei, Gud ER kjærlighet! Selv om mennesket vendte seg bort fra Gud, så førte ikke det til at Gud vendte seg bort fra mennesket. Tvert imot ble Guds omsorg for sin skapning enda mer intens. Guds kjærlighet slukner ikke fordi om den ikke møter respons. Den sanne kjærlighet krever ikke lønn. Gud elsker fordi Han ER kjærligheten. Så i stedet for å straffe mennesket for synden, forbereder Gud frelsen, menneskets – og derigjennom hele skapningens – redning. For Gud holdt ikke ut å se på at mennesket

ble pint og plaget av djevelen, slik det sies i en av bønnene før dåpen, men Gud tok selv skikkelse som menneske, Han tok på seg menneskets natur med alt hva det innebærer, like til det å stige ned i menneskets dypeste tragedie, inn i døden! Og der, i dødsriket overvinnet Han dødens fyrste og bryter dens tyrrani. Og dette gjorde Han ved å stå opp fra de døde på tredje dagen. Og det er det helt sentrale i vår kristne tro, det er kilden til vårt liv og vår frelse – Guds kjærlighet overvinnet endog dødens makt og fordriver dens frykt og mørke.

Gud ventet ikke på at mennesket skulle gjøre seg fortjent til frelsen. Og heri ligger kjærlighetens mysterium, at Gud elsket mennesket mens det var syndig og ugudelig, at Gud kom mennesket i møte også når Han ikke ble tatt imot, og reddet den døende skapningen, idet Han selv blir drept av dem Han elsket. I apostelen Paulus kan vi se et konkret eksempel på dette: Han, den inbitte fariseeren som inderlig hatet Jesus og de kristne, han som reiste lange veier for å arrestere dem

som trodde på vår Herre og Gud og Frelser Jesus Kristus, han ble ikke straffet av Gud. Tvert imot ble han verdiget en strålende og herlig åpenbaring, ja han ble løftet opp i den tredje himmel og fikk skue og høre usigelige ting. Han elsket Gud for dette og kom til tro. Han elsket Gud, fordi Gud elsket ham først. Slik ble kristushateren og kristendomsforfølgeren Saulus til den troende misjonær Paulus, Kristi egen apostel. Et Guds kjærlighets under!

Vår Herre Jesus Kristus kaller oss til å være Hans etterfølgere i dette henseende. Han lærer oss til å være storsinnede og handle ifølge kjærligheten, og ikke ifølge verdslige beregninger og normer. Han ber oss gjøre godt, ikke for å få lønn for det, ikke fordi vi tvinges til det, ikke heller bare mot våre venner og betrodde, men gjøre godt mot alle og enhver og til enhver tid uten å tenke på hvem vi gjør godt mot, eller på belønningen for det. Og grunnen til det, er at vi dermed selv blir delaktige i den guddommelige kjærligheten, og det er det høyeste gode. Å gjøre godt er et gode i seg selv! Fordi all god gave kommer fra det høye, fra Lysenes Fader, og ikke fra oss. Vi utfører kun Guds handlinger derved, og slik forenes vi med Gud gjennom kjærligheten, den Guds kraft som kan befri oss fra vår egenkjærlighet, og skape enhet mellom mennesker i takknemlighet til Gud i Den hellige Treenighet.

Slik kan vi leve ut Jesu Kristi seier over døden og destruksjonen, slik kan vi leve i oppstandelsens kjærlighetslys, slik kan Kristi oppstandelse bli en levende virkelighet i våre liv. Ham være ære! KRISTUS ER OPPSTANDEN! Amen! ■